

Sygn. akt X U 420/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2020 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Garncarz

Protokolant: Dominika Gorząd

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lutego 2020 r. we W.

sprawy z odwołania D. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 10.04.2019 r. znak: (...)

z dnia 04.06.2019 r. znak: (...)

w sprawie D. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o zasiłek chorobowy

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni D. O. prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia w (...) spółka z o.o. z siedzibą ul. (...), (...)-(...) W. za okres od 17 grudnia 2018 r. do 14 stycznia 2019 r.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona D. O. wniosła odwołanie od decyzji organu rentowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 10 kwietnia 2019 r. znak (...) - (...), w której organ odmówił jej prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. z siedzibą: ul. (...), (...)-(...) W. za okres od 17 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., z powodu kontynuowana działalności zarobkowej. Zaskarżając decyzję ubezpieczona domagała się jej zmiany poprzez przyznanie jej prawa do spornego świadczenia.

W uzasadnieniu odwołania, ubezpieczona podniosła, że sieć aptek (...), dla których jej zleceniodawcy świadczą swoje usługi, zatrudnia na podstawie umowy zlecenie na okres półroczny, jeżeli osoba, która wykonuje dla nich zlecenie, jest zatrudniona na co najmniej najniższą krajową. W momencie podpisywania umów zlecenia na świadczenie usług dla aptek należących do sieci Dr M. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na pełen etat na co najmniej najniższą krajową, dlatego ze zleceniodawcami miał podpisane umowy do końca 2018 r. W okresie od 17-31 grudnia 2018 r. nie wykonywała żadnej pracy zarobkowej, w tym usług na podstawie umów zlecenia na rzecz zleceniodawców (k. 4-5).

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt X U 420/19

Odpowiadając na odwołanie, organ rentowy wniosł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy zarzucił, że ubezpieczona do 16 grudnia 2018 r. była zatrudniona w firmie (...) sp. z o.o. z siedzibą we W.. Na okres od 5 listopada 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. przedłożyła zwolnienia lekarskie. W związku z tym, iż w grudniu 2018 r. kontynuowała inną działalność zarobkową z tytułu zwartych z innymi podmiotami umów zlecenia, brak jest podstaw do wypłaty zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia (k. 10-v. 10).

Ubezpieczona D. O. wniosła odwołanie od decyzji organu rentowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 4 czerwca 2019 r. znak (...) - (...), w której organ odmówił jej prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. z siedzibą: ul. (...), (...)-(...) W. za okres od 17 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., z powodu kontynuowana działalności zarobkowej. Zaskarżając decyzję ubezpieczona domagała się jej zmiany poprzez przyznanie jej prawa do spornego świadczenia.

W uzasadnieniu odwołania, ubezpieczona podniosła, że sieć aptek (...), dla których jej zleceniodawcy świadczą swoje usługi, zatrudnia na podstawie umowy zlecenie na okres półroczny, jeżeli osoba, która wykonuje dla nich zlecenie, jest zatrudniona na co najmniej najniższą krajową. W momencie podpisywania umów zlecenia na świadczenie usług dla aptek należących do sieci (...) była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na pełen etat na co najmniej najniższą krajową, dlatego ze zleceniodawcami miał podpisane umowy do końca 2018 r. W okresie od 17-31 grudnia 2018 r. nie wykonywała żadnej pracy zarobkowej, w tym usług na podstawie umów zlecenia na rzecz zleceniodawcami (k. 4-5).

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt X U 524/19

Odpowiadając na odwołanie, organ rentowy wniosł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy zarzucił, że ubezpieczona do 16 grudnia 2018 r. była zatrudniona w firmie (...) sp. z o.o. z siedzibą we W.. Na okres od 5 listopada 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. przedłożyła zwolnienia lekarskie. W związku z tym, iż w grudniu 2018 r. kontynuowała inną działalność zarobkową z tytułu zwartych z innymi podmiotami umów zlecenia, brak jest podstaw do wypłaty zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia (k. 11-12).

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 22 października 2019 r. sprawa o sygn. akt X U 524/19 została połączona ze sprawą o sygn. akt X U 420/19, celem ich wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn.. akt X U 420/19.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny

Ubezpieczona D. O. w okresie od 24 września 2018 r. do 16 grudnia 2018 r. była zatrudniona u płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. na podstawie umowy o pracę tymczasową w pełnym wymiarze czasu pracy.

W dniu 2 listopada 2018 r. ubezpieczona uległa wypadkowi przy pracy i od 3 listopada 2018 końca zatrudnienia przebywała na zwolnieniu lekarskim.

Po ustaniu zatrudnienia ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim w następującym okresie:

- 17-31 grudnia 2018 r. (...),

- 1-15 styczeń 2018 r. (...).

Dowód:

- Okoliczności bezsporne.

W okresie od 21 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. ubezpieczoną łączyła umowa zlecenia z firmą (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. działającą w sieci aptek (...) sp. z o.o., w ramach której zobowiązała się wykonywać dorywcze czynności ekspedycji leków. Wynagrodzenie było wypłacane na podstawie rachunków wystawianych w oparciu o ilość przepracowanych godzin. Z tytułu zawartej umowy zlecenia zostały wystawione następujące rachunki:

- w dniu 21 lipca 2018 r. na kwotę 90,00 zł brutto.

W okresie od 17-31 grudnia 2018 r. ubezpieczona nie wykonywała żadnej pracy z tytułu zawartej umowy zlecenia.

Dowód:

- Zeznania świadka K. W. – e-protokół karta 112 (płyta CD),
- Wyjaśnienia ubezpieczonej D. O. – e-protokół karta 43 (płyta CD),
- Kserokopia umowy zlecenia – karta 56-57,
- Kserokopia rachunku – karta 60,
- Zaświadczenie zleceniodawcy – karta 6, 21.

W okresie od 1 września 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. ubezpieczoną łączyła umowa zlecenia z firmą (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. działającą w sieci aptek (...) sp. z o.o., w ramach której zobowiązała się wykonywać czynności fachowe z zakresu farmacji, ekspedycji leków oraz wypełniania ankiet związanych z badaniem rynku i diagnozowania potrzeb pacjentów. Wynagrodzenie było wypłacane na podstawie rachunków wystawianych w oparciu o ilość przepracowanych godzin. Z tytułu zawartej umowy zlecenia zostały wystawione następujące rachunki:

- w dniu 30 września 2018 r. na kwotę 124,18 zł brutto,
- w dniu 30 listopada 2018 r. na kwotę 230,77 zł brutto (wypłata nastąpiła 14 grudnia 2018 r.)

W okresie od 17-31 grudnia 2018 r. ubezpieczona nie wykonywała żadnej pracy z tytułu zawartej umowy zlecenia.

Dowód:

- Zeznania świadka M. Ż. – e-protokół karta 112 (płyta CD),
- Wyjaśnienia ubezpieczonej D. O. – e-protokół karta 43 (płyta CD),
- Kserokopia umowy zlecenia – karta 72-75,
- Kserokopia rachunku – karta 76-79,
- Kserokopia druku (...) P (...) karta 26-27,
- Zaświadczenie zleceniodawcy – karta 25,
- Informacja o przekazanych składach – karta 70-71,
- karta wynagrodzeń – karta 68.

W okresie od 14 września 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. ubezpieczoną łączyła umowa zlecenia z firmą (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. działającą w sieci aptek (...) sp. z o.o., w ramach której ubezpieczona zobowiązała się wykonywać dorywcze czynności ekspedycji leków.

Z tytułu zawartej umowy zlecenia zostały wystawione następujące rachunki:

- w dniu 14 września 2018 r. za przepracowane 3,5 godz.

W okresie od 17-31 grudnia 2018 r. ubezpieczona nie wykonywała żadnej pracy z tytułu zawartej umowy zlecenia.

Dowód:

- Wyjaśnienia ubezpieczonej D. O. – e-protokół karta 43 (płyta CD),

- Kserokopia umowy zlecenia – karta 50-52,

- Kserokopia rachunku – karta 53,

- Kserokopia druku (...) P (...) karta 20,

- Zaświadczenie zleceniodawcy – karta 7, 19.

W okresie od 16 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. ubezpieczoną łączyła umowa zlecenia z firmą (...)sp. z o.o. z siedzibą we W. działającą w sieci aptek (...) sp. z o.o., w ramach której ubezpieczona zobowiązała się wykonywać dorywcze czynności ekspedycji leków. Wynagrodzenie było wypłacane na podstawie rachunków wystawianych w oparciu o ilość przepracowanych godzin. Z tytułu zawartej umowy zlecenia zostały wystawione następujące rachunki:

- w dniu 16 lipca 2018 r. na kwotę 72,00 zł brutto,

- w dniu 10 sierpnia 2018 r. na kwotę 180,00 zł brutto,

- w dniu 30 września 2018 r. na kwotę 800,00 zł brutto,

- w dniu 15 października 2018 r. na kwotę 144,00 zł brutto.

W okresie od 17-31 grudnia 2018 r. ubezpieczona nie wykonywała żadnej pracy z tytułu zawartej umowy zlecenia.

Dowód:

- Zeznania świadka M. S. – e-protokół karta 112 (płyta CD),

- Wyjaśnienia ubezpieczonej D. O. – e-protokół karta 43 (płyta CD),

- Kserokopia umowy zlecenia – karta 82-v. 82,

- Kserokopia rachunku – karta 86-89,

- Kserokopia druku (...) P (...) karta 24,

- Zaświadczenie zleceniodawcy – karta 7, 23.

W okresie 1-15 styczeń 2019 r. ubezpieczona nie miała zawartej żadnej umowy zlecenia z aptekami sieci (...)i nie wykonywała żadnej pracy.

Dowód:

- Wyjaśnienia ubezpieczonej D. O. – e-protokół karta 43 (płyta CD).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tj. Dz. U. z 2019, poz. 645 ze zm., zwanej dalej ustawą), świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, z późn. zm.), zwanym dalej "ubezpieczonymi".

Jak stanowi art. 2 ust. 1 ustawy, świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zwanego dalej "ubezpieczeniem chorobowym", obejmują m.in. zasiłek chorobowy.

Natomiast w myśl art. 3 ustawy, użyte w ustawie określenie „tytuł ubezpieczenia chorobowego” oznacza „zatrudnienie lub inną działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na zasadach dobrowolności w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych”.

Jak wynika z art. 6 ust 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2016, poz. 963 ze zm., zwanej dalej ustawą systemową), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są „pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów”.

Zgodnie z art. 7 ustawy, zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała:

- 1) nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego;
- 2) nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego - w razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby.

Przy czym w myśl art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy chorobowej, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Ratio legis regulacji przyznającej prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia jest dostarczanie środków utrzymania ubezpieczonemu, któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu nowego zatrudnienia. W sytuacji więc kiedy zainteresowany ma inne źródło dochodu (emeryturę, rentę, zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek chorobowy z tytułu równoległe trwającego zatrudnienia), zasiłek z tytułu ubezpieczenia, które ustało, nie będzie przysługiwał. Wspólną cechą przyczyn wyłączających prawo do zasiłku jest istnienie innych źródeł dochodów z ubezpieczenia społecznego (emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy), z Funduszu Pracy (zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek lub świadczenie przedemerytalne) bądź z własnej kontynuowanej lub podjętej działalności zarobkowej (dochód z tej działalności lub zasiłek chorobowy z tytułu kontynuowanej równoległe lub nowej aktywności zawodowej, nabyty na ogólnych zasadach). We wszystkich tych przypadkach wypłata zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia byłaby sprzeczna z ratio legis omawianej regulacji, która sprowadza się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów (H. Pławucka, glosa do uchwały SN z 30.08.2001 r., III ZP 11/2001, OSP 2002, z. 12, poz. 599).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 4 czerwca 2012 r., I UK 13/12 (publ. portal orzeczeń SN), prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia ma charakter wyjątkowy. Wyjątkowość wyraża

się w przyznaniu prawa do świadczenia w okresie, za który nie jest opłacana składka, osobom niepodlegającym ubezpieczeniu. Zasiłek chorobowy zastępuje utracony zarobek. Ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością a ponadto jakiegokolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. Jeżeli po ustaniu tytułu ubezpieczenia dojdzie do kontynuowania lub podjęcia działalności zostanie ona objęta ubezpieczeniem chorobowym. Wówczas zdarzenie ubezpieczeniowe (choroba) będzie pozostawać w związku z nowym tytułem ubezpieczeniowym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01 OSP 2002 Nr 1, poz. 18, OSP 2002 Nr 12, poz. 151 z glosą H. Pławuckiej).

W niniejszej sprawie bezsporne było, że po zakończeniu zatrudnienia w firmie (...) sp. z o.o. z siedzibą we W., tj. po 16 grudnia 2018 r., ubezpieczoną łączyły 4 umowy zlecenia z następującymi firmami: (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł., (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., (...) sp. z o.o. z siedzibą we W., który były zawarte przez strony pomiędzy lipcem a wrześniem 2018 r. i wszystkie obowiązywały do 31 grudnia 2018 r. Jednakże z dokonanych w toku postępowania ustaleń wynika, że po ustaniu zatrudnienia na umowę o pracę, ubezpieczona nie świadczyła żadnej usługi na rzecz żadnego ze zleceniodawców i nie uzyskiwała za grudzień 2018 r. żadnego dochodu. Wprawdzie w połowie grudnia 2018 r. zleceniodawca spółka (...) wypłaciła ubezpieczonej kwotę 230,77 zł, jednakże było to wynagrodzenie za usługi świadczone w listopadzie 2018 r. Trudno zatem uznać, aby po ustaniu zatrudnienia na umowę o pracę, ubezpieczona kontynuowała jakąkolwiek działalność zarobkową. W interpretowanym przepisie nie chodzi bowiem o formalne związanie stron samą umową np. zlecenia, ale o jej faktycznej wykonywanie, rodzące po stronie zleceniodawcy obowiązek wypłaty wynagrodzenia zleceniobiorcy. Natomiast w okresie od 1-15 stycznia 2019 r. ubezpieczona nie miała zawartych żadnych umów zlecenia, z żadnym podmiotem gospodarczym i w tym czasie nie świadczyła żadnej pracy. Skoro więc nabyła prawo do zasiłku chorobowego bezpośrednio po ustaniu zatrudnienia, to zwolnienie lekarskie od 1 stycznia 2019 r. było tylko kontynuacją poprzedniej niezdolności do pracy i nie doszło do żadnej przerwy pomiędzy ustaniem zatrudnienia, a niezdolnością do pracy orzeczona od 1 stycznia 2015 r. Jeżeli organ rentowy uważał, że po ustaniu zatrudnienia ubezpieczona kontynuowała działalność zarobkową to winien to udowodnić. W tym zakresie nie wystarczy ograniczyć się tylko do prostego wykazania, że po ustaniu zatrudnienia, ubezpieczoną łączyły z innymi spółkami umowy zlecenia do czego w zasadzie sprowadzała się cała argumentacja organu rentowego odzwierciedlona zarówno w zaskarżonych decyzjach, jak i w odpowiedzi na odwołania.

Jednocześnie niezdolność do pracy po ustaniu zatrudnienia trwała bez przerwy przez 30 dni (od 17 grudnia 2018 r. do 15 stycznia 2019 r.).

W konsekwencji nie było podstaw do nieprzyznania ubezpieczonej zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia na umowę o pracę wobec bezspornego spełnienia przez nią pozostałych przesłanek przyznania zasiłku, tj. czasu trwania niezdolności do pracy bez przerwy co najmniej 30 dni oraz jej powstania nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego.

Stan faktyczny sprawy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia wynikał z niekwestionowanych przez żadną ze stron dokumentów oraz zeznań świadków i wyjaśnień ubezpieczonej, które w pełni korespondowały ze zgromadzonymi dowodami z dokumentów, a nadto były konsekwentne, spontaniczne i spójne, przez co Sąd uznał je za wiarygodne.

Z powyższych względów Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonej od obu decyzji organu rentowego było uzasadnione i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje, orzekając jak w sentencji.